

Tjeneste paa Bornholm, Koføed, skal paa Andragende faae Hjælp af den Konto, som den ærede Ordfører nævnte.

Første Viceformand (Berg). Inden jeg giver Ordet til den Næste, der er indtegnet, vil jeg bemærke, at, dersom det er Thingets Dnske at ende denne Del af Finantsbudgettet indenfor en rimelig Tid, tør jeg maatte vente, at ærede kommende Talere ville tage Hensyn til dette Dnske. Det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds har Ordet.

Falbe-Hansen: Jeg vil tillade mig at anbefale det høie Thing at vedtage Forslaget under Nr. 153 angaaende et Laan til Odense Kanal og Havn. Det blev af den ærede Ordfører fremhævet, at der er adskillige Betænkkeligheder ved dette Laan. Jeg skal fuldt ud anerkende Betydningen af de fremhævede Betænkkeligheder, og at det kan medføre Konsekvenser, saa at man maatte være meget tvivlsom overfor denne Sag, naar der ikke var særlige Hensyn, som her gjorde sig gjældende; men jeg tror, at saadanne virkelig maa siges at være tilstede. Der er blevet ytret nogen Tvivl om, hvorvidt Laanet var virkelig solidt, hvorvidt man ikke udsatte sig for, at Odense Kommune engang skulde komme og bede om at blive fritagen for at betale Renter og Afdrag. Jeg tror ikke, at der kan være nogenformelt Fare i saa Henseende. Odense Kommune er i finantsiel Henseende særdeles vel stillet, idet den har en betydelig Kapitalformue, som i 1881 beløb sig til over 2 Millioner Kr., altsaa en meget betydelig Kapital; men denne Formue er bunden i Fordeioendomme og paa anden Maade, saa at man ikke kan anvende den til saadanne Foretagender. Men desuden forekommer det mig, at det, det kommer an paa i dette Tilfælde, er, at ved Spørgsmaal om Soliditet er det i dette Tilfælde jo ikke Kommunen, som laaner Beløbet, men Kanalen og Havnen, disse maa anses for at være meget solide Debitører; Kanalen og Havnen opføres ganske vist til et Beløb af 200,000 Kr., men det er et rent nominelt Beløb. I Virkeligheden repræsenterer den Kapital, der er sat i Kanalen, et flere Gange større Beløb, nemlig 6—700,000 Kr. og vel at mærke, dette Beløb forrentes, og det godt. Det Laan, man nu ønsker at faae til et Beløb af 550,000 Kr., vil blive anvendt til hderligere at forbedre dette Aktiv, saa at det kommer til at repræsentere en Kapital af over 1 Million Kr., og det en Kapital, som allerede nu forrenter sig særdeles godt. Det maa nu altsaa anses for en meget god Sikkerhed, at man ikke engang laaner Halvdelen af

den Værdi, der er sat i vedkommende, særdeles rentable Foretagende. Staten faaer ikke Noget direkte at gjøre med Kommunen. Det er Havnen, der laaner, og Havnen, som betaler, og som, naar Alt skal gaa som hidtil, fuldt ud vil være istand til at tilbagebetale og forrente Laanet, det er kun rent subsidiært, at Odense Kommune skulde træde til. Jeg kan derfor ikke se Andet, end at med Hensyn til Sikkerhed lader den i dette Tilfælde Intet tilbage at ønske; men desuden forekommer det mig, at der til dette Foretagende er knyttet en virkelig almen Interesse, der er knyttet saa store Interesser, at de kunde gjøre Krav paa, at Staten støtter det, og den Støtte, der forlanges, er i Virkeligheden ikke saa stor; det er ikke nogen Udgift for Staten, det er kun et Laan til en billig Rente; Kommunen vilde sikkerlig kunne faae Laan paa anden Maade, men da til højere Rente, her vil spares Rentedifference, Kurstab, Provision og Vignende, saa det vil ikke være af saa lille Betydning for Kommunen, medens dette ikke vil være noget væsentligt Hæler for Staten. Det forekommer mig i det Hele taget at være et Foretagende, der har almindelig Interesse. Beløbet skal anvendes til at uddybe og regulere Havnen og Kanalen og til Udvidelse af Havnebasinet; man vil derved gjøre det muligt for Handelsstanden i Odense at kunne drive virkelig direkte Handel paa Udlandet, særlig Export til England; det er en Sag af stor Betydning, ikke alene for Byen, men for et betydeligt Opland. Det har saa meget mere Betydning, at Odense By vil blive sat istand til at drive selvstændige Forretninger paa Udlandet, som vi jo vide, at Kjøbenhavn mere og mere trænger ind paa Kjøbstadkommunerne. Det bliver vanskeligere og vanskeligere for de lokale Kjøbstadkommuner at kunne holde sig overfor Kjøbenhavns Overmagt; jærlig fremtræder dette, efter som Fernbanenettet udvides, og jærlig paa Fyen, naar Dampfergen kommer istand, vil det være en betydelig Fordel for de store Kjøbenhavnske Handlende, naar de faae lettere Forbindelse paa Fyen; det er saare vanskeligt for Handelsstanden paa Fyen, særlig i Odense, der har saa daarlige Seiladsforhold, at opretholde deres hidtidige Stilling. Jeg tror, at Folkethinget ellers har vist Interesse for at opretholde de lokale Centra for den større Handel; det er et Gode, at Kjøbenhavns Handel gaar frem; men det er ogsaa af almindelig Interesse, at der paa forskjellige Steder af Landet findes kraftige lokale Handelscentra. At en Havn paa dette Sted ogsaa har almen Interesse, ogsaa er en Statsinteresse, det er godkjendt allerede for længst